

## Una estella [a la pell]

(ALDC, II, 300. Una estella a la pell)

(Per a *ascla*, *estella*, *esquerda* i *riscla*, veg. mapa 190.)

Tractant-se d'una estella petita clavada a la carn, és normal que al costat de *ascla* i *estella* es trobin els dim. *ascleta*, d'un costat, i *estelleta*, *estelló*, *estellonet* o *estellicó*, de l'altre. *Esquerda* té les var. *escarda* 7, 70, 163, 174, *esgarda* 172, 176, 177, 183, *esguerda* 181 i der. com *esquerdill* 44, 49, 51, 54, 103 i *esquerdís* 17, 18, 42, 47, 52. *Riscla* procedeix d'un diminutiu llatí de ARISTA 'aresta d'espiga'. *Inxa* 'estelleta a la pell', segons Colón (1986, 1999), no té relació amb el cast. *hincha* 'malvolença' (Coromines) ni amb un element expressiu *inff-*, *enff-* (GULSOY, 1991), però no és clar el seu origen. *Aixena* (*eixena*, *ixena*), sobre la realitat del qual semblava dubtar Coromines (DECat I, 110b), coneix una bona representació a l'àrea ribagorçana; podria procedir del llat. EXIENDA 'coses que han de sortir', però no és gens clara aquesta proposta. *Punxa* és un postverbal de *punxar* (< llat. vg. PUNCTIARE). *Escarràs* és un postverbal de *escarrassar*, der. de *escarrar* 'arrencar

certs fruits refregant-los (olives, etc.)', potser del francic SKERRAN, SKARRAN 'gratar, arrencar raspant'. *Aresta* 1, 5, 20, 123, 126, 127 ve del llat. vg. ARESTA 'aresta de l'espiga', amb ampliació semàntica. *Guiny* 2, 3, 5, 13, 16 és deverbals de *guinyar* 'fer l'ullet', probablement de creació expressiva, a través del sentit de 'cantell'. *Escalla* 6 és un occitanisme, postverbal de *escallar* 'esberlar'. *Xarda* 7 és un gal·licisme (< fr. *écharde*). *Estartany* 42 podria ser resultat d'un encreuament de *esterroc* amb *tany*. *Espitlla* 14 deriva del llat. SPINULA 'petita espina', la mateixa motivació que *espina* 4, 98. *Brinx* 34 i *barrinx* 29 potser són var. de *vinça* 'fibra', deverbals de *vinçar* (< llat. \*VINCTIARE 'lligar'). *Escorxa* 168 s'explicaria com a extensió de 'coberta d'un tronc' (format sobre CORTICE). *Quisse* 11 és d'origen obscur. Ja hem vist els casos de *llesca* 115, 175, 178, 185, *esquella* 85, 188, *esquitx* 36, *esquit* 159, *ruscla* 146, *trosset de madera* 182 i *àlxura* 85 en el mapa anterior (veg. mapa 190). *Escarràs*, *estellicó*, *inx* són mots normatius amb el valor de 'estella petita' però sense el sema 'aficada dins la carn'.

